INSCRIPȚIE PE UN BALON OVAL

Ciudatul joc e o construcție dadaistă de traiectorii neașteptate. În scara arhitecturală el s-ar traduce cu zig-zagul unor bulevarde pornite spre infinit în cadențe rupte. Tot ce e geometric în rugby vine de la năstrușnicul balon-pepene sau balon-rachetă, de la instabilitatea lui pe pămînt în contradicție și dispută perpetuă cu sfera.

Chiar porțile acestea, imense hașuri înscrise pe orizont vorbesc despre enigme. Văzute de sus barele albe par întrebări adresate cerului, formule chimice încă neprelucrate iar dansul celor 30, în hore rotitoare, un ceremonial dantesc, vorbind despre energia umană și despre o heraldică a sportului.

Gustat de cunoscători, de snobi și de femei mai ales pentru închipuita sa cruzime, nu pentru ceea ce există feroce la urma urmelor în toate sporturile, rugbyul are fanatici, preoți și poeți. Terminologia lui pretențioasă: transformări, mêlée, treisferturi, grămadă, șarje conține ceva criptic misterios, sacru, adresă inițiatică, cunoștințe dinainte stabilite. Rugbyul nu poate fi gustat decît în sonde spirituale cu un pai exact al privirii. E un sport dandy, nobil, aristocratic, dar îndrăgit de toată lumea, cere forță, fantazia cea mai neașteptată și mai ales o energie morală, cum ar fi în aviație.

Gust jocul la mînă, placajele, tușele lungi și disputate, îmi plac minunile acelor lovituri catapultate între umerii porților ce nu pot fi comparate decît cu traiectoriile solare diurne vorbind la fel despre precizie și cicluri. Desfășurarea unui atac la jumătatea terenului cu acea nobilă transmisie înapoi, nu înainte a balonului, are ceva din risipirea unor turme de cerbi, e asaltul unor zeități împotriva unei abstracții. Ciudata împărțire a terenului în falii de gazon, ținînd de teoreme, face din rugby, cum spuneam, o alcătuire de notații subtile ale minții omenești, egale cu semantica alhimică. Transmutînd în plan muzical, balonul oval înscrie arpegii sincopate pe un mare portativ de iarbă. În mistica sunetelor acest sport dur ar trebui transcris pentru orgi ori țimbale de oțel, el ar evoca mari furtuni, oratorii ca în Haendel. Sînt jocuri ce țin de sonată cum ar fi ping-pongul, voleiul ar trebui asimilat madrigalului, fotbalul simfoniei, dar rugbyul. Rugbyul mi se pare destinat unui desen dodecafonic de sunete, evocînd cum se vor fi izbind marile păduri planetare în cosmos, precum corpurile înfruntate pe treisferturi cînd se inițiază atacuri teribile.

Oina sau golful s-ar scrie în măsurile lui Rameau ori Scarlatti, pentru că aici mișcarea e lentă, sacadată, dar pornirea somnambulă a rugbyștilor nu ar găsi audiență decît în muzica lui Schönberg, Honegger, sau Darius Milhaud. Rugbyul ilustrat de Dali, Picasso și Siqueiros ar căpăta măsurile lui colosale și din paleta lui Janes Ensor, ar ieși ce are carnavalesc în el. Arhitectonic, Le Corbusier l-ar ilustra în matematica pe care o conține iar sculptural l-aș vedea pe Michelangelo ridicînd din marmură silueta de fundași. Totul s-ar preta la dimensiunile colosale rămase în muzee, vorbind despre secretul joc de mușchi, despre plantarea cărnii pe un schelet atletic. Henry Moore ar da rugbyului ce are el ezoteric. În roman, corespondențele ar trebui semnate de Tolstoi și în balet de Diaghilev. Poetul rugbyului poate fi Valéry.

Toate aceste gînduri, inscripție pe un balon oval, le dedic rugbyștilor noștri care mîine vor încerca pentru a 16-a oară buturile franceze. Să le urăm șansă și joc frumos...

Eugen BARBU

POVESTEA UNUI MECI CARE A ÎNCEPUT ACUM 44 DE ANI

România — Franța de-a lungul anilor

Istoria întîlnirilor de rugby România — Franța, în care se poate citi aproape tot trecutul jocului cu balonul oval din țara noastră, cuprinde două perioade bine distincte; prima, între 1924–1944, în care superioritatea rugbyului francez a fost categorică (cu excepția meciului din 1938) și a doua, după 1944, cînd rugbyul românesc a reușit să realizeze un impresionant salt, spre bucuria micii, dar pasionatei familii a rugbymenilor din țara noastră și spre uimirea celor ce ne-au inițiat în secretele acestui joc.

Să încercăm a trăi împreună marile momente ale rugbyului românesc legate de această întîlnire, aducîndu-ne aminte, cu această ocazie, de disputele care aveau să consacre valoarea rugbyului nostru, să scoată la iveală atîția jucători de valoare, să țină trează pasiunea celor îndrăgostiți de acest atît de greu, dar atît de frumos sport.

1924. LA PARIS: ÎNTÎLNIREA „OLIMPICĂ" ROMÂNIA–FRANȚA

În 1924, România a întîlnit, în cadrul turneului olimpic reprezentativa Franței. Echipa noastră a fost învinsă categoric cu 59—3, de o formație care îi era net superioară. De asemenea, a pierdut și în fața Statelor Unite, dar la un scor mult mai mic.

Surpriza cea mare a constituit-o rezultatul finalei. După un joc de o duritate excepțională, Franța a fost învinsă cu 17—3 de către Statele Unite, care au reușit, astfel, pentru a doua oară, să învingă Franța în cadrul J.O. (prima dată, la Anvers, în 1920).

La Paris, culorile noastre au fost reprezentate de jucătorii: Florian, Vidrașcu, M. Sfetescu, Mărăscu, Benția, Tănăsescu, Volvoreanu, Vardala, Sterian, Nemes, Nedelcovici, Marvan, G. Sfetescu, Armășel și Mihăilescu.

1927. DIN NOU LA PARIS – DIN NOU ÎNVINSĂ LA SCOR

A doua întîlnire cu Franța s-a disputat tot la Paris, „15"-le nostru fiind învins cu 44—3. Echipa a fost condusă, în acest joc, de Du Manoir, pentru care acest meci avea să fie și ultimul, el murind, la scurt timp, într-un accident de avion.

Reprezentativa noastră, condusă de Henri Manu — care, coincidență, a murit și el, la puțin timp după această întîlnire, a fost alcătuită din Florian, Eckert, N. Sfetescu, V. Ion, M. Sfetescu, Manu, Mărăscu, Nemes, Socolescu, Brănișteanu, Nicola, Vidrașcu, G. Sfetescu, Hussar și Anastasiade.

În această echipă au jucat împreună, pentru prima oară, toți cei trei frați Sfetescu — familie care, alături de cea a fraților Ion, au dat rugbyului românesc jucători de mare valoare.

1936. LA BERLIN: ROMÂNIA – FRANȚA A DOUA OARĂ ÎN CADRUL J.O.

După aproape zece ani, ne-am întîlnit, din nou, cu Franța, tot în cadrul Jocurilor Olimpice (ultima oară cînd rugbyul va mai figura în programul olimpic). Franța ne-a învins cu 34—8.

În echipa României au jucat: Toma Moldoveanu, Ionescu, Damian, Popa, Crissoveloni, Turuț, Pană, Koner, T. Ion, Mărculescu, Eremia, Fintineanu, Slobozeanu, G. Dimitriu, Grigorescu și Buzoianu.

Peste un an, în 1937, cu ocazia Expoziției Internaționale de la Paris, echipa de rugby a României a fost invitată să susțină o întîlnire amicală cu reprezentativa Franței. Meciul s-a terminat cu scorul de 27—11. Au evoluat T. Moldoveanu, Ghica, Dinescu, Crissoveloni, Popa, Ifrim, Blajek, Covaci, Pană, Eremia, Mateescu, Dumitriu, Fintineanu, Slobozeanu, Birsan și Ionescu.

1938. DUPĂ ZECE ANI, LA BUCUREȘTI!

Timp de aproape zece ani, legăturile noastre cu rugbyul francez s-au limitat la rarele turnee întreprinse de echipele de club (Stadiul Român) sau vizita P.U.C.-ului în București.

În 1938, în luna mai, s-a organizat, la București, triunghiularul România — Franța — Germania. Două mari surprize au fost gata să „explodeze" cu acest prilej. A lipsit puțin ca echipa Franței să fie învinsă atît de România, cît și de Germania. În cele din urmă, echipa Franței, condusă de Desclaux, a reușit să cîștige turneul, noi fiind învinși cu 11—8, după un meci care a evidențiat calitățile jucătorilor noștri.

În cele două partide au fost utilizați următorii jucători: Toma Moldoveanu, Calistrat Vespremeanu, G. Ionescu, Andreiș, A. Damian, Mărculescu, N. Popa, N. Crissoveloni, Fintineanu, Anastasiade, Covaci, Moscu, Niculescu, Mateescu, Mărășescu, Birsan, Tarabega, Crivăț.

1957. DUPĂ MULȚI ANI, TOT LA BUCUREȘTI

Din nou am revăzut echipa Franței. De data aceasta, locul întîlnirii a fost impunătorul stadion „23 August", plin pînă la refuz.

Cei 60 000 de spectatori au asistat la o partidă de mare luptă, în care jocul clasic al francezilor a primit o replică neașteptată din partea tinerei, dar energicei echipe române. Cu ocazia acestui meci aveau să se consacre două mari talente ale rugbyului românesc: Penciu și Moraru. Cît despre echipa Franței, este destul să pomenim numele unor Vannier, Prat, Darrouy, Crauste etc. pentru a ne da seama că scorul strîns, 18—15, a constituit o mare surpriză în lumea rugbyului.

Iată și formația României: Buda; Bărăscu, Iliescu, Nanu, Penciu; Chiriac, Ionescu; Moraru, Florescu, Paloșanu; Marinache, Blăgescu; Coter, Iordăchescu, Teofilovici.

TOT ÎN 1957, LA BORDEAUX, O MARE DEZILUZIE

Două jocuri în același an, două rezultate atît de deosebite... Revanșa întîlnirii din mai s-a jucat la 15 decembrie la Bordeaux și, ne aducem aminte de ea, cu amărăciune. Am fost învinși, fără nici o scuză, cu scorul sever de 39—0.

Iată și formația României: Penciu; Dobre, Nanu, Ilie, Țibuleac; Moraru, Doruțiu, Pîrcălăbescu; Marinache, Mladin; Blăgescu, Iordăchescu, Teofilovici.

1960. LA BUCUREȘTI, ROMÂNIA ÎNVINGE FRANȚA!

În sfîrșit, a sosit și ziua mult așteptată! Rugbyul românesc a reușit o strălucită performanță, care a avut un mare ecou, atît în țară, cît și peste hotare.

Evenimentul s-a produs la București, România învingînd Franța cu 11—5! „XV"-le care a realizat această performanță a avut următoarea alcătuire: Penciu; Barbu, Wusek, Irimescu, Sava; Chiriac, Stănescu; Rusu, Demian, Moraru; Marinache, Mladin; Teofilovici, Căpușan, Coter.

Pasionații rugbyului au asistat la un joc care avea să confirme clasa rugbyului românesc. Cît de departe eram de acel 59—3 din 1924, sau de acel 39—0 din 1957!

1961. LA BAYONNE, ROMÂNIA A ȚINUT ÎN ȘAH ECHIPA FRANȚEI

Meciul egal de la Bayonne n-a făcut decît să confirme victoria obținută cu un an în urmă, la București. Națională noastră juca în deplasare, împotriva unei echipe care întrunea tot ce avea rugbyul francez mai bun (frații Boniface, Lacaze, Darrouy, Dupuy, Crauste, Lacroix) și care ținea, cu orice chip, să-și ia revanșa după înfrîngerea de la București. Aveam, deci, o sarcină extrem de dificilă. Dar, iată că, după un joc care a entuziasmat publicul bayonez, românii au terminat la egalitate (5—5) un meci pe care puteau chiar să-l cîștige.

Rezultatul de egalitate de la Bayonne a servit enorm cauzei rugbyului românesc, el dovedind că acel 11—5 de la București nu fusese o întîmplare.

Iată și „XV"-le României: Penciu; Sava, Irimescu, Wusek, Ciobănel; Chiriac, Ionescu; Zlătoianu, Demian, Moraru; Rusu, Marinache; Drobotă, Căpușan, Teofilovici.

1962. LA BUCUREȘTI, ROMÂNIA OBȚINE A DOUA VICTORIE ASUPRA FRANȚEI!!

Ca și cum întîlnirile de la București și Bayonne nu ar fi fost suficiente pentru a dovedi forța rugbyului românesc, puterea de luptă a jucătorilor noștri, iată că, la 11 noiembrie 1962, echipa României a reușit, din nou, să întreacă Franța: 3—0!

Această victorie a oferit specialiștilor francezi, veniți în număr mare la București, prilejul să constate că valoarea rugbyului român reprezenta o realitate care se confirma an de an. Au jucat: Penciu; Ciobănel, Wusek, Irimescu, Sava; Chiriac, Stănescu; Demian, Rusu, Moraru; Preda, Teofilovici, Ionescu, Drobotă, Iordăchescu.

1963. LA TOULOUSE, ROMÂNIA DIN NOU LA EGALITATE CU FRANȚA

Istoria de la Bayonne s-a repetat, de data aceasta, în capitala rugbyului francez, în prezența unui stadion arhiplin, dornic să-i vadă pe jucătorii care învinseseră, de două ori, echipa Franței.

Nici la Toulouse echipa Franței nu a reușit ceea ce dorea de cîțiva ani: să învingă România. Reprezentanții noștri au realizat un remarcabil 6—6, fiind mult aplaudați de publicul francez.

România a aliniat următoarea echipă: Penciu; Wusek, Irimescu, Dragomirescu, Ciobănel; Chiriac, Stănescu; Iliescu, Demian, Moraru; Rusu, Preda; Ionescu, Iordăchescu, Teofilovici.

1963. LA BUCUREȘTI, ROMÂNIA ESTE ÎNVINSĂ GREU DE O FORMAȚIE DE ZILE MARI A FRANȚEI

Eram în anii de glorie ai echipei Franței, iar garnitura trimisă la București cuprindea tot ce avea mai bun rugbyul francez: frații Cambérabéro, Darrouy, Gachassin, Sitjar, Crauste, Dauga, Spanghero etc. O echipă care dorea să se revanșeze pentru eșecurile suferite în ultimii ani. Ea a reușit să obțină victoria, dar foarte greu: 9—6.

Au făcut parte din echipa României: Penciu; Wusek, Dragomirescu, Irimescu, Ciobănel; Chiriac, Stănescu; Rusu, Demian, Moraru; V. Rusu, Preda; Rădulescu, Ionescu, Drobotă.

1965. LA LYON, ECHIPA FRANȚEI ȘI CONFIRMĂ MAREA EI VALOARE

Sîntem în plină splendoare a rugbyului francez, care se afirmă în Africa de Sud și în Turneul celor cinci națiuni. Echipa României a pierdut, mai mult decît onorabil, cu 8—3, în fața unei formații sudate în atîtea confruntări internaționale.

Echipa care ne-a reprezentat: Penciu; Țibuleac, Irimescu, Wusek, Ciobănel; Mateescu, Dragomirescu; Băltărețu, Demian, Iliescu; Rusu, Țuțuianu; Dinu, Iordăchescu, Rădulescu.

1966. LA BUCUREȘTI – UN MECI PE CARE AM VREA SĂ-L UITĂM

Nu pentru că echipa României a fost învinsă, ci pentru modul cum s-a jucat, pentru atmosfera încordată care a existat tot timpul, pentru duritatea nedorită. Scorul de 9—3 nu a reflectat, poate, fidel desfășurarea partidei, dar nu acest lucru a fost concluzia cea mai importantă a acestui meci, ci maniera în care s-a jucat, tensiunea care a existat pe teren și în tribune.

Iată și echipa României: Dăiculescu; Penciu, Nica, Irimescu, Ciobănel; Wusek, Mateescu, Rusu M., Demian, Rășcanu; Țuțuianu, Rusu V.; Dinu, Ionescu, Stoica.

1967. LA NANTES, FRANȚA A CÎȘTIGAT, DAR ROMÂNII AU FOST ADMIRABILI

Meciul disputat în orașul de pe coasta Atlanticului va rămîne, mult timp, în amintirea jucătorilor celor două echipe, ca și a publicului francez.

Am fost învinși cu 11—3, dar am arătat că ținem pasul cu rugbyul modern. De altfel, fără o greșeală vizibilă a arbitrului D'Arcy, semnalată de toate ziarele franceze, scorul final ar fi fost 6—3. Formația României: Penciu; Wusek, Irimescu, Dragomirescu, Nica; Oblemenco, Florescu; Rășcanu, Demian, Ciobănel; Țuțuianu, Veluda; Baciu, Onuțiu, Dinu.

prof. Camil MORȚUN

O fotografie făcută în urmă cu 44 de ani... Echipa de rugby a României, cîștigătoarea medaliei de bronz la Jocurile Olimpice de la Paris (1924).

Acum 49 de ani

PRIMA ÎNTÎLNIRE CU RUGBYUL FRANCEZ

Întîlnirea de astăzi dintre echipele României și Franței ne duce în urmă cu aproape jumătate de secol.

Într-adevăr, prima întîlnire oficială cu rugbyul francez, jucătorii români au avut-o în 1919, la un an de la încheierea armistițiului după primul război mondial, cu ocazia Jocurilor Interaliate care s-au organizat la Paris, din inițiativa generalului american Pershing.

La această competiție a fost prezentă și țara noastră, cu o impozantă delegație sportivă alcătuită din atleți, luptători, boxeri, călăreți și o echipă de rugby.

Din echipa de atunci au făcut parte frații Iconomu, Brabeteanu, Benția, Calcia, Miclescu, Prăjescu, Mircea Vidrașcu, P. Sonda, A. Săvulescu, A. Drăghici, A. Cătuneanu, M. Iliescu, M. Vidrașcu și... George Vraca, marele actor de mai tîrziu.

Acesta a fost primul contact oficial al rugbyului nostru cu cel francez și prima întîlnire internațională din palmaresul românesc.

(C. M.)

ATENTATORII...

Cotidianul londonez „Daily Express" a publicat, recent, un violent articol semnat de Pat Marshall, care denunță atentatele rugbyștilor englezi la regulile amatorismului. Autorul subliniază în special:

— că mulți rugbyști nu-și mai plătesc cotizațiile la club (1,5 lire sterline la Cardiff și 6 lire sterline la Harlequins);

— că unii jucători nu-și mai achită cota pentru spălătoreasa care le curăță echipamentul.

Umor britanic...

FRANCEZII POT PLECA DIN NOU ÎNVINȘI DE LA BUCUREȘTI...

...este de părere CONSTANTIN CANARACHE, unul dintre cei mai buni taloneri pe care i-a avut rugbyul românesc

CONSTANTIN CANARACHE (azi la 58 de ani) este unul dintre cei mai buni taloneri pe care i-a avut, vreodată, o echipă de club sau chiar națională. Pentru cei care nu l-au cunoscut ca rugbyst, evident, pentru cei mai tineri (C. Canarache și-a încetat activitatea în anul 1937), sînt necesare cîteva elemente biografice.

Talentatul rugbyst român a debutat în sportul cu balonul oval în anul 1930. Cum? Așa cum s-a întîmplat și în cazul altor mari sportivi români, printr-o întîmplare.

„Insoțisem, într-o duminică, un prieten, pe terenul de la Șosea. Prietenul meu juca rugby, la «Avîntul sportiv», și dorea mult să-l văd în această postură. O dată ajunși la teren, fierbere mare: cu cîteva minute înainte de fluierul arbitrului, «Avîntul» nu avea decît 12 jucători... În această situație dificilă, prietenul meu, și toți coechipierii lui, au insistat să intru pe teren, așa, doar pentru figurație. Altfel, pierdeau meciul prin neprezentare. Ce era să fac? Am acceptat și am devenit... al 13-lea jucător. Am fost folosit ca taloner".

În 1931, după ce reușește să se identifice cu acest joc, care a ajuns să-l pasioneze, Constantin Canarache va trece la Stadiul Român, una dintre cele mai puternice echipe de rugby pe atunci la noi.

„Slab și... puțintel, cum eram la 20 de ani, n-am prea avut susținători în noua echipă. Singur, Nae Mărăscu, mi-a acordat atenție. «Haideți, măi băieți, să-l încercăm, a insistat Mărăscu. Tot n-avem noi taloner. Poate, cine știe...» Încercarea s-a dovedit inspirată și, de atunci, am rămas la Stadiul, taloner fără contracandidat".

Împreună cu noul titular, în 1933, Stadiul Român a întreprins un mare turneu în Franța. Stadiștii au jucat la Paris, Clermont Ferrand, Rouen și Nantes.

„Victorii în unele jocuri, eșec în altele... Așa-i în sport. Mai presus de rezultate, am ajuns să-i cunosc, îndeaproape, pe rugbyștii francezi, cu care ne vom mai întîlni peste ani, apoi peste generații. Și, iată, acum o nouă ediție a confruntării sportive amicale dintre rugbyul român și cel francez. Mi se pare, a 16-a..."

Intervenim pe firul acestui film autobiografic de scurt metraj cu o întrebare de stringentă actualitate:

— *Ca unul ce ați cunoscut bine rugbyul francez, ce arme considerați că vor trebui folosite pentru ca sportivii noștri să poată reedita frumoasele succese din 1960 și 1962?*

„Evident, concepția de joc a reprezentanților cocoșului galic s-a schimbat, adaptîndu-se unor cerințe noi, în spiritul modernizării jocului. Totuși, ceea ce a rămas specific reprezentanților școlii franceze de rugby, sînt tehnica dusă pînă aproape de desăvîrșire și repertoriul vast al subtilităților. Cum pot fi contracarate aceste atuuri, anulate sau, măcar, reduse ca eficacitate? Eu cred că, înainte de toate, printr-un joc ferm și, mai ales, colectiv. Joc ferm, dar deschis, aerisit, așa cum le place și francezilor și așa cum cere și publicul. Joc colectiv, în ideea ca fiecare, cunoscîndu-și și respectîndu-și cu sfințenie atribuțiile postului respectiv, să fie gata să intervină și atunci cînd un coechipier este pus în dificultate. Fiindcă — vai! — în rugby se întîmplă destul de frecvent o asemenea situație. Joc colectiv, totodată, și în ideea unei colaborări permanente și active între linia de treisferturi și înaintași, asigurîndu-se o circulație continuă a baloanelor. Subliniez: orice gîfuire a jocului, orice oprire de ritm, orice ezitare care s-ar ivi, nu vor face decît să-i avantajeze pe oaspeți.

Pe deasupra, o vibrație sufletească infinită, așa cum este ea specifică băieților noștri și care, și pe noi, cu decenii în urmă, ne-a purtat pe firul marilor satisfacții sportive".

Tiberiu STAMA

Rugbyștii Stadiului Român, în decembrie 1933, înaintea jocului de la Nantes...

Se pare că soarta are un sens. Cînd urmează direcția acelor care marchează ora pe cadran, se spune că e cursa contra cronometru. Sau o fi simplă modalitate de a desemna semnificația multiplelor imagini ale vieții cotidiene? În ceea ce mă privește, cred că sensul destinului meu a luat naștere la Rouen, după cîțiva ani de ucenicie la Orléans, în ziua cînd am primit prima licență la Football-Club de Rouen unde, ca și la „Atlétic" din Havre, nu se juca decît cu mingea ovală. În acele vremi depărtate, în 1897, rugbyul se instăpînise la nord și la sud de Loira. Dar Sud-Vestul era în slava cerurilor. Toate liceele gascone și catalane jonglau cu mingea ovală, iar „alb-albaștrii" lui Aviron Bayonnais îi băteau măr pe „alb-albaștrii" lui Racing-Club de France. Eu nu mai eram chiar un „rugby boy", un novice, cînd am ajuns căpitan al lui Normale Sportive, pe care l-am fondat în cursul unui an consacrat exclusiv rugbyului la această simpatică școală normandă. Mi se pare că am știut să comunic flacăra dătătoare de entuziasm disciplinat care, în anumite cazuri, devine un agent de echilibru moral și fizic în măsură să dea un înțeles destul de precis acestor cuvinte: sensul vieții.

Rugbyul nu este un joc. E mai curînd punerea la punct savantă a 15 băieți făcuți să trăiască în aerul exaltant al unui teren care influențează întreg peisajul înconjurător, pictat ca de o pensulă japoneză. Asociez întotdeauna periferia orașelor cu mișcările multicolore ale celor două echipe care „deschid" jocul. Forțele eliberate se amestecă cu cenușiul caselor, cu verdele arborilor, cu florile civilizate, care se estompează în finalul melancolic al meciului, cînd învingători și

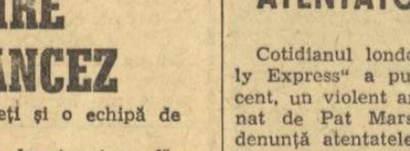

de Pierre MAC ORLAN *)

învinși se îndreaptă frățește spre vestiarul parcă subpămîntean. Rugbyul nu este un joc, ci mai curînd o forță care se oferă ca un dar, prea puternică pentru a nu fi împărtășită. Spectatorii se simt bine. În fața micului ecran trăiesc un fel de intinerire care nu e chimică. În noaptea următoare unui meci dorm prost. Cînd televiziunea va transmite în culori, nu voi mai dormi de loc. Dar asemenea insomnii sînt fecunde pentru că, atunci, pot reconstitui poezia esențială care acordă mișcării o măsură a cărei expresie e de negăsit în literatura considerată ca artă, la fel ca și în pictură... pînă cînd nu vorbesc culorile.

Chiar dacă mi-am trăit copilăria și o parte din adolescență la fel ca toată lumea, nu reușesc să-mi amintesc prea bine chipul din epoca aceea depărtată: ce-a mai rămas din el? Întîi un băiețaș prea zvăpăiat, pe urmă un „mijlocaș la deschidere" îmbrăcat în tricoul roșu cu guler bleumarine al lui Fottball-Club Rouen. Situația unui „mijlocaș la deschidere" se prezintă ca un fel de răscruce unde se întretaie mai multe drumuri. Jucătorul trebuie să-l aleagă pe cel bun într-o clipită. Este o hotărîre rapidă, al cărei spirit îl va urma în viață. Acest sport care, după părerea mea, este incomparabil în decorul sentimental al vremii noastre, reprezintă și o aspră școală a disciplinei.

(În românește de vib)

★

Textul de față reprezintă un extras dintr-un articol publicat în „Les Lettres françaises", după ce echipa de rugby a Franței a dăruit lui Pierre Mac Orlan (la 5 aprilie 1967) un balon oval pe care erau semnați: Jean Prat, Darouy, Gachassin, Villepreux etc.

*) Pierre Mac Orlan *(pe adevăratul său nume Pierre Dumarchais), scriitor francez, născut în 1882, autor al mai multor romane, printre care „Quai des brumes" (după care s-a turnat cunoscutul film), membru al Academiei Goncourt.*